

სტამბა და რედაქცია:

ტფილისი, სსსსლის ქუჩა, სათაველ-
აგნაურ ქუჩისკენ.

ფილის-მომწერნი ვაზეთის დასაკეთებლად მიჰმართვენ
ფელეტონის დილის 10 საათიდან 3 საათამდე და
ალამოს 6-7 საათამდე და „წერა-კითხვის გამ-
სახოგადობის“ წიგნის მაღაზიას.

სემოქმედებენ წერილებს რედაქცია არ ჰბეჭდვას.

პირის-პირ მოლაპარაკება რედაქტორთან შეიძლე-
ბა ყოველ-დღე.

ტელეფონი № 363.

ფუნქციონირებს

ყოველ-დღიური სახალხო გამოცემა

შაბათის შანი

ერთი წლით 6 მან., ნახევარის წლით 4 მან.

თითო ნაშენი წიგნების

ფასი განსაზღვრულია

ხვეულებრივ სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კ.
მეოთხეზე 4 კაპ.

Типография и Редакция

„**ЦНОБИСЬ ПУРЦЕЛИ**“

Тифлисъ, Дворцовая д. Дворянства

Телефонъ № 363.

ბეჭდვა და 15 თბათვისათვის მზად იქნება ვასასყიდალ ხალი წიგნი:

თ. ილია ჭავჭავაძე

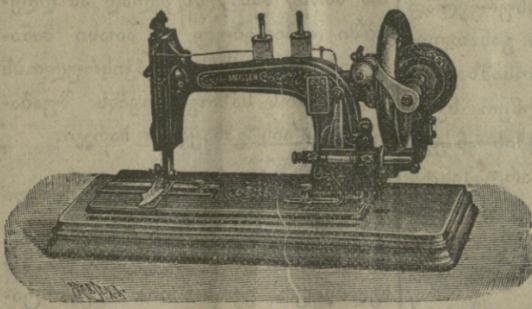
ბიოგრაფიული და კრიტიკული ეტიუდი

წერილი პირველი

მეზახლავარისა

წიგნი ელირება 20 კაპ. წიგნების მაღაზიის პატრონებს ვსთხოვთ, ეხლავე
შეგვტყობინონ, რამდენის ცალის დაბარება ჰსურთ. ნაღდ ფულად წიგნი
დაეთმობათ 12 კაპ., კომისიით დაეთმობათ 20%. წინაღვე დაბარება
იმისთვის იქნება საჭირო, რომ ავტორი 20 თბათვეს ტფილისიდან
გაგა სოფლად.

ადრესი: „აგუაის“ რედაქცია, შარაქს. გარდაეცეს ბ-ნს შეგახვას.

აუარებელი რიცხვი
**საპირავი
მაშინე-
ბისა**

ყოველგვარი სისტემისა და ყოველგვარი ხარისხისა, როგორც საშინა-
ოდ ოჯახში სახმარებლად, აგრეთვე სხვა-და-სხვა სახელოსნოებისათვის.

პირველ ხარისხოვანი და სავანგებო

ველოსიპედები

(თვით-მავლად)

ინგლისის, საფრანგეთის და გერმანიის ქარხნებიდან

ყველაფერი იყიდება შელავათიანის ფასით

ფასის გადახდა ნაწილ-ნაწილად შეიძლება

ყველაფერი, რაც-კი ამ სავაქრო სახლიდან გაიყი-
დება, მკვიდრი ღმარია, რაშიაც სრული თავდებობაა

Торговый домъ

С. П. Павлова и К-о

Тифлисъ, Лор.-Меликовская ул. № 6, противъ Правосл. Семин

Богатѣйшій выборъ

Швейныхъ машинъ

и

Велосипедовъ

(100-34)

თვლების ავადმყოფობას—ი. პ.
ზარზავსკი.

ამბულატორიაში არის კაბინეტი,
საქემო და საბაქტერიოლოგია
გამოკვლევისათვის, ელექტრონიტ
წამლობისათვისა და საყისთვის.
სამკურნალო დირექტორი **ს. ბ. თო-
ფურია.**

Львѣнница С. В. Топурія въ Кутаисѣ.

მქიმი

კ. ი. გელიშვილი

მიიღებს

ყელასა, ცხვირისა და ყურათ
ავადმყოფებს.

დილ. 9—11 ს. საღამოზე 5—7 ს.

მიხილის ქუჩა, ნემენცების ეკლესიის
პირდაპირ.

Докторъ **К. И. Гзелишвили.**

Михайловская, противъ кирки.

(100-19)

ახალი ამბავი

* * ტფალისის გუბერნატორა დ.
ს. ს. თ. ა. ბიკოვი გუშინ ტფი-
ლისში მოვიდა.

* * ზარალა სეტყვისაგან. გო-
რის მაზრაში მრავალგან სეტყვა
მოვიდა, რომელმაც საშინლად დაა-
ზარალა ვენახები და ნათესი. ზა-
რალი ჯერ არ არის გამოკვეუ-
ლი, მაგრამ უეჭველად ძლიერ დი-
და იქნება. გარდა ამისა სხვილი
სეტყვა მოვიდა კიდევ თიონეთის
ახლო-მახლო და მცხოვრებთ დი-
დი განსაცდელი მიაყენა. სეტყვა
იმდენად სხვილი იყო, რომ ორ
აფიცერს, რომლებსაც ამ დროს
ჯარი მიჰყავდათ, თავი გაუტეხა,
ხოლო ბატალიონის ცხენები დაა-
ფხხო და აქეთ-იქით გაჰფანტა.
("კავკ.")

* * კურს დამთავრებული სტუდენ-
ტება. წრულ ს. პეტერბურგის
უნივერსიტეტის ქართველ მოწა-
ფეთა შორის სწავლა უნდა დაემ-
თავრებინა სულ 9 კაცს, მაგრამ
ავადმყოფობის გამო ორმა სახელ-
მწიფო ვეზამენი შემდგმის წლისა-
ვის გადასლო, დანარჩენმა 7 კაცმა
კი მიიღო დიპლომი. ამათგან 4
პირველის ხარისხის ღირსად იქმნა
ცნობილი, ხოლო ზ. დ. ავალი-
შვილი უნივერსიტეტში იქმნა და-
ტოვებული, როგორც ღირსეული,
რომ შემდგე კათედრა დაიჭიროს.
ავალიშვილმა სასჯულო მეცნიერე-
ბათა ფაკულტეტი შეასრულა.
არ შეგვიძლიან სიამოვნებით არ
აღვნიშნოთ ის გარემოება, რომ
ზემოაღ აღნიშნულ ფაკულტეტზედ
425 კაცადგან, რომელნიც დიპ-
ლომის მისაღებად ვეზამენს იჭერ-
დნენ, ამ უკანასკნელის ღირსად

!!ყველას საგულისხმოდ!!

31 მაისიდან **მცხეთის** სადგურის მახლობლად 200 საყენის
მანძილზე (ბეჟანოვის სააგარაკოში)
სასყარნო ბაღი

არმაზი

ბაღში იქნება მუდმივ ევროპული და ადგილობრივი
საჭმელ-სასმელი.

ავღრებისა და უამინდობის დროს ბაღში გამართულია
ფარდულები და ოთახები.

ეზოში მშენიერს აუზში სასმელი წყალია წყაროდგან,
ცოცხალი თევზები
ყველაფერი იაზად

მშვიდობიანობა და სიწყნარე ყოველთვის დატული იქნება.
(40-9) ე. მხარცაშვილი

შავალკაშის საწყობი

ი. გ. მელიქიშვილისა

ტფილისი, სსსსლის ქ. სათავ.-აზნ. სსხლი № 102

ყოველთვის იმოვება მრავალი ხარისხის მხალერი

ფასი ყველაფერზე იაფია

შპალერი თვითო ნაჭერი 8 კაპ. მოყოლებული 20 მანათამდე
ოთახ-დარბაზების მოსართავი და გასწყობი სავაყულები.

Депю обоевъ

И. Г. МЕЛИКОВА

Тифлисъ, Дворцовая ул., д. Грузинскаго Дворянства (бывш. Ариуни)
№ 102, около муз' магаз. ЛАНКО. (100-18)

გამოვიდა და ისეიდება

წ.-კ. გ. საზოგადოების და ქართველთა ამხან. მაღაზიებში

ბლესი-კაცის ისტორია

ერკმან-შაქრიანისა

თარგმანი **ივ. მახაზარაიანისა**

ნაწილი პირველი: საყრა კრება.
ნაწილი მეორე: სამშობლოს განსაცდელი.

ბლესი თითო ნაწილისა **სამი აბაზი.**
კარგს ქაღალდზე ხუთმუტი შაური.

ბეჭე ისეიდება ი. მაჭავარიანის თარგმანება

გრძელები,

3 მოკმ. დრამა პოლ ერვიესი. ფასი 30 კ.

ივლითი,

ტრაგედ. 5 მოკმ. ჯიაკობიტა, ფასი 30 კ.

ვინც ფას-დადებით ვაჭარს არ საკლებ ხუთი წიგნისა, მხეთზე 30 კაპ.
(30-30)

აქიმი

ე. მ. ჩიქოვანი

ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დი-
ლის 11-12-მდე და საღამოს 7-
8 საათ.

მიხილის ქუჩა, № 16.
Докторъ **К. М. Чиковани**
Михайлов. № 16.

ამხალეხს საქალგო
სკოლები-
სათვის, სასულიერო სასწავლებ-
ლისთვის და სასულიერო სემი-
ნარაის პირველ კლასისათვის.

ადრესი: გ. ტფილის. Возне-
сенская ул. д. № 51. С. Ка-
ртвелову. (5-1)

გამოვიდა და ისეიდება

ქალაქის ყველა მაღაზიებში და
ეკლესიებშიაც

ცხოვრება

ქალწულ მოწამისა და მოციქულთა
სწორის

თეკლესი

(სურათით)

გამოცემა მორჩილის რ. ბარამისა
შანი მკთი შაური (10-8)

ბნისპრ და დაფასება

ტეიან მამულებისა

ღაფასება სამეურნეო
შემოსავლისა

მამულის გეგმის შედგენას და სს-
კისრულობს ადექსი გრაგადის მე-
სნეჰოში, ლაბორატორიის ქუჩა
№ 26. ტელეფონი № 567.

Алексѣй Григоріевичъ Снѣжковъ,
Лабораторная, № 26. (50-36)

სამეურნალო და ამბულატორია

ს. ბ. თოფურიასი

ქუთაისში.

სამკურნალოში 50 საწოლია ავად-
მყოფთათვის. მიიღებიან ავადმყოფ-
ნი: შინაგანისა, ნერვების, საქარურ-
გო, თვალისა და დედათა ავადმო-
ფობისანი.

გადამდებ სენით ავადმყოფნი არ მი-
იღებიან:

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11
საათიდან ნაშუადღევს 3 საა-
თამდე შინაგან და ნერვების ავად-
მყოფობას სწამლობს **ს. ბ. თო-
ფურია.** საქირურგია ავამყოფობას
და სიფილისს **ზ. პ. ზარაბი.**
დედათა ავადმყოფობას მკურნალი
ქალი **მ. თ. კოვანი.**
20 მაისიდან—დედათა ავადმყოფო-
ბის და აკუშერობის **Д-р Ф. ბა-
ცვიჩი.**

მხოლოდ ნახევარზედ ცოტა მეტი იქნა ცნობილი. ე. ი. 293 კაცი და ამათგან პირველის ხარისხის დიპლომი მიიღო 93 კაცი, მესამეზე ნაკლებმა; ქართველთაგან კი სულ 7 კაცი იქნა ვგზამენს შვიდივე დიპლომის ღირსად იქნა ცნობილი და ამათგან ნახევარზედ მეტმა, ე. ი. 4 კაცი პირველი ხარისხის დიპლომი მიიღო. სულითა და გულით ვუსურვებთ ჩვენს ახალგაზღვრებს ასეთს გამარჯვების შემდგომშიაც. (ივ.)

* * * კურს დამთავრებული ქართველები. ტფილისის 1-ლ გემნაზიაში კურსი დაამთავრა და მიიღო სიმწიფის ატესტატი 48 მოწაფემ. კურს დამთავრებულნი ეროვნების მიხედვის ასე განიყოფებიან: რუსი 25, სომეხი 10, ებრაელი 3, პოლონელი 2, ოსი 1 და ქართველი 7. ქართველები არიან: კონსტანტინე ჩერქეზიშვილი, დიმიტრი შერვაშიძე, თამა ანანიაშვილი, ილია ანდრონიკაშვილი, დავით ათაბეგაშვილი და კონსტანტინე ყანჩელი. ოქროს მენდალი მიიღო ოთხმა მოწაფემ, რომელთაგან ერთი ქართველია კონსტანტინე ჩერქეზიშვილი.

* * * კურს დამთავრებული ფერ-შედეგები. წელს ტფილისის სამოქალაქო ფერშლის სასწავლებელში დამთავრეს სწავლა თხუთმეტმა მოსწავლემ. ამათში ქართველი არის 7, რუსი 4, სომეხი 3 და ლეკი 1. სახელდობრ ქართველები არიან: გიორგი ანდლულაძე, პოლიკარპე ბოკორიშვილი, ივანე დოლიძე, ვენიამე შაკარიშვილი, გრიგოლ კანდელაკი, მიტროფანე ბერეგიანი და ისე მალულარია.

* * * ბაღი ექსპანსიის მოედან-სი. ტფილისის პოლიტექნიკურმა სთხოვა საბჭოს აღმასრულებელ, ტყე-ბაღის გამწვანებელ კომისიას, დააჩქარეთ ექსპანსიის მოედანზე ბაღის გაშენების საქმე, ხსენებულ მოედანზე მყოფ სახლების პატრონებმა იკისრეს ხელის მოწერით მოუგროვონ ქალაქს ბაღის გასაშენებელი ფული.

* * * თოვლი კაჯარას და ბორჯომში. 10 ივნისს კაჯარას და ბორჯომში წვიმასთან ერთად მოვიდა გვირიანი თოვლიც.

* * * სომეხ-გრაგორანთა საეკლესიო სკოლების საქმე. იმ უმაღლესი ბრძანების ასასრულებლად, რომლითაც 1897 წლის 26 მარტს კავკასიის სამოსწავლო მთავრობას მიენდო ყოველივე საჭირო განკარგულების მოხდენა მის ხელში გადასულ სომეხთა საეკლესიო სასწავლებელთა ქონების ჩასაბარებლად, კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველმა წინადადება მისცა კავკასიის და იმიერ-კასპიის სახალხო სასწავლებელთა ყველა დირექტორებს იმის შესახებ, რომ ჩაიბარონ მათ ქონება სომეხ-გრიგორიანთა, როგორც იმ საეკლესიო-სამრევლო სკოლებისა, რომლებიც ამ ეამად არსებობენ და აგრეთვე იმ სკოლებისაც, რომლებიც სხვა-და-სხვა დროს იქნა და-
საქართველოს ჟურნალი 1895 წ.

* * * ტფილისის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარე დ. ს. ს. შარიგინი ამ დღეებში მიემგზავრება სოფ. კოდლოში (სიღნ. მახ.)

* * * საქალბო სამეურნეო განათლება. მიწად-მოქმედების დეპარტამენტმა წინადადება მისცა კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებას, გამოსთქვით თქვენი აზრი საქალბო სამეურნეო განათლების შესახებ, რომელიც დეპარტამენტის პრინციპით ფრიად სასურველად მიიჩნია. განზრახულია განათლებულ მეურნე ქალის მოსამზადებლად საშუალო სამეურნეო სკოლებისა და ინსტიტუტების ან კურსების დაარსება. დეპარტამენტს სურს უფრო ვრცლად შეიმუშავოს კითხვა საქალბო სამეურნეო განათლების შესახებ სკოლის ტიპის გამოსარკვევად და ამიტომ სთხოვს კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებას, მოგვარდეთ თქვენი დასკვნები ჩვენგან დაყენებულ კითხვების შესახებ.

* * * ხანაინდრას ჟორჯოლიანის საქმე. ის მენავე, რომელსაც ევირილის ხაზინის გამჭურდავი ჟორჯოლიანი წაუყვანია ბათომიდან რიზეში, ჰუსეინ-რეიდი უკვე შეუპყრიათ და გამოურთმევიათ მისთვის ჟორჯოლიანის მიერ მის წასაყვანად მიცემული 5 ათასი მანეთი. გამოძიებას შეუდგა განსაკუთრებით საყურადღებო საქმეთა გამოძიებელი ვ. მ. კლევენსკი. (ჩ. ვ.)

— ქუთაისიდან გაზ. „ნ. ობ.“-ს სწერენ, რომ ჟორჯოლიანი ამ დღეებში ბათომიდან ქუთაისის სატუსალოში მიუყვანიათ. ჟორჯოლიანი არის შუა ხნის კაცი, ჰყავს ცოლი და მცირე წლოვანი ქალი, რომლებსაც არ დარჩენიათ ცხოვრებისათვის არავითარი სახსარი. ამბობენ, რომ ქ-ნი ჟორჯოლიანი სასამართლოს ბოქაულის მიერ ქონების აღწერის დროს, მოულოდნელ უბედურების გამო იმდენად თავრეტ დასხმული ყოფილა, რომ ვერ განუცხადებია თავის საკუთრებად თითქმის ისეთი ნივთებიც კი, რომლებიც მას ეკუთვნოდა, როგორც მამისაგან ნაშთი. ქუთაისში გავრცელებულია ხმა, თითქო ჟორჯოლიანს 40 ათას მანეთამდე ერთი თავისი ფოთელ მეგობრისათვის მიეცეს.

* * * კავკასიის გენახების ექსპლუატაცია. პეტერბურგში შემდგარა ღვინის-მკეთებელთა საზოგადოება, რომელსაც მიზნად აქვს კავკასიის ვენახების ექსპლოატაცია; საზოგადოების ძირითად თანხად განზრახულია 400,000 მან.

* * * საქველ-მოქმედო წარმოდგენა ქუთაისში. 7 ივნისს ქუთაისის ქალაქის თეატრში, თავ. დ. ფალავას თაოსნობით, გაიმართა ქართული წარმოდგენა შეუძლებელ სტუდენტთა სასარგებლოდ. წარმოდგენის მფლობელმა „ორი ობოლი“, თარგმანი ა. ცაგარლისა. პიესამ მშვენივრად ჩაიარა. მონაწილეობას იღებდნენ წარმოდგენაში ცნობილი ქართველი მსახიობნი: ქ. ქ. საფაროვ-აბაშიძისა, გაბუნია-ცაგარლისა და ბ. ალექსი-მესხიშ-

ვილი. თეატრი სავე იყო ხალხით და ტაშის ცემას საზღვარი არა ჰქონდა. („ნ. ო.“)

* * * რეზინის რეზინის გზის საქმე. ტფილისის რეზინის გზის უსახელო საზოგადოების წარმომადგენელი ბ. რობი ახლა წინადადებას აძლევს გამგეობას, თუ ცხენის რეზინის გზა საზოგადოების ხელში დარჩება, ქალაქის სასარგებლოდ გადაიდება ყოველ წლივ 50 ათასი მან., ნაცვლად ამ დღეებში დაპირებულ 30 ათასი მანათისაო, და ამასთან ჰკისრულობს გააწვეინოს საზოგადოებას შუაბაზარზე გზის გასაყვანი ხარჯი.

* * * ახალი რეზინის გზები. გზათა და ფინანსთა მინისტრებმა შეიტანეს ფინანსთა კომიტეტისა და სახელმწიფო ეკონომიის დეპარტამენტის სხდომაზე წინადადება იმის შესახებ, რომ ნება მიეცეს თავწერეთელს გაიყვანოს და აწარმოოს ქიათურის რეზინის გზის მისადგომი გზები, სახელდობრ: ქიათურა-პერევისისა, ქიათურა-წირქვალისა და საჩხერე-პერევისისა. განზრახული გზები, სიგრძით 40 ვერსი, ხელს შეუწყობენ კავკასიაში შავი ქვის მრეწველობის განვითარებას, მოაწვდიან ქიათურის სახაზინო გზას ახალ-ახალ გადასაზიდ საქონელს და მით ამ უკანასკნელს შემოსავალს გაუზიან. შეერთებულმა სხდომამ განიხილა აღნიშნული წინადადება და ვერ ნახა ვერავითარი დაბრკოლება თავ. წერეთლის შუამდგომლობის დაკმაყოფილებით. ხელმწიფე იმპერატორმა 28 აპრილს 1898 წ. შეერთებულ სხდომის დადგენილება უმაღლესად დაამტკიცა. („Пр. Вѣстн.“)

* * * ახალი ქარხანა კავკასიაში. როგორც გაზ. „ნოვ.“ სწერს, ამ მოკლე ხანში კავკასიაში შეუდგებიან ახალი საფეიქრო და საღებავ ქარხნის აშენებას. ამ მიზნით შემდგარა საზოგადოება სახელწოდებით: „კასპიის მანუფაქტურის საზოგადოება“, რომელსაც ძირითად თანხად ექნება სამი მილიონი მან. (16,000 აქცია, თითო 187 მ. და 50 კაპ.). კავკასიაში ეს პირველი სამანიფაქტურო წარმოებაა, რომელიც ფართო ნიადაგზე იქნება დამყარებული. ამ წარმოებას აქ იმ მოსაზრებით იწყებენ, რომ კავკასიის ძალიან ვახლოვება საქონლის გასასაღებელი ბაზრები (სპარსეთი, ხივა და ბუხარა, აგრეთვე იმიერ-კავკასია, ფერგანისა და იმიერ-კასპიის ოლქებში) და რომ ფერგანის ოლქიდან ბამბის მიღება აქ უფრო იაფად დაჯდება. ქარხანას ააშენებენ ქალაქ პეტროვსკის (დალესტის ოლქის) მახლობლად.

* * * ს. ველისინი. (კ. ხეთი). საფლავის უბატონობა. ოღონდაც რომ ველისინისთანა უპატრონო საფლავი ძნელად თუ სადმე გამოსტებნათ, ჩვენ დალოცვილ ქვეყანაში! ვერ გაუგიათ ველისინის ხელს რა თანამდებობა არის საფლავის მოხელეობა და ამ თანამდებობას რაიმე მნიშვნელობა აქვს ნუ თუ იმისათვის არის მამასახლისობა მოგონილი, რომ მამასახლისმა მარტო შუბლ შეკრული გაიარ-გამოიაროს ბაზარში და მის გვერდით რა უწყსო-

ებაც უნდა ხდებოდეს ხმა აღარ ამოიღოს? რა თქმა უნდა ჩვენ ყოველივე ესე არა გვჯერა. არ გვჯერა და ვიცით კიდევ რაშია ცმდგომარეობს მამასახლისის მოვალეობა, მაგრამ მაგარი ის არის საუბედუბედურო, რომ სულ სხვას გვიმტკიცებს ჩვენი მამასახლისის საქციელი და მოვალეობები კი საზოგადოებისადმი სულ სხვას ავალებს მას.

უპირატეს ამისთვის უფრო ვბედავთ და ვაზეთის შემწეობით ვეკითხებით ჩვენს მამასახლისს. ნუ თუ თქვენი მოვალეობა არ არის ისე აღევნოთ თვალყური თქვენდარწმუნებულ საზოგადოებას, როგორც ამას მოითხოვს კანონი და ყოველი ადამიანის გონივრული გულშემატკივრობა? ნუ თუ თქვენს მოვალეობად არ მიგაჩნიათ, რომ თვალყური ადევნოთ მედექნეების სიყვარვეს, მათს გაიძვერობას და ხალხის ცარცვა ტყუილებს, თავიანთი საზომ-საწონით; ნუ თუ თქვენ არ უნდა უნდა უნდა უნდა უნდა თვიურს თუ დროთა შესაფერს ნიხრს ყასბებს და მეფურნეებს, რომ მათ საზოგადოებას დასაყვირონ გალატაკებულს ხალხზედ იმ ფასად კი არა, როგორც თვითონ ენებებათ, არამედ ისე და იმ ფასად როგორც თქვენ გაუნიხრავთ?

ამ გვარს კითხვებს დასასრული არ ექნებოდა, რომ ყოველისფერი ამოგვეთვალა, მაგრამ ამ ხანად ესეც საკმარისად მოგვაჩნია. თუ ჩვენი მამასახლისი ინებებს და გვიბძანებს, რომ არც ერთი კითხვა-თავანი იმის მოქმედების სფერას არ შეეხება. და თუ შეეხება, მაშ ვიდას უცდის და რიდასთავს? ეხლა სოფლის სკოლის მოწაფეებმა იციან, რომ „კაცი ამშვენებს თავის ადგილს და არა ადგილი კაცსა“. ესევე ითქმის მამასახლისზედაც. ყოველმა მამასახლისმა, თუ იგი რამდენადმე გულშემატკივარია თავის საზოგადოებისა, უნდა ეცადოს თავისი თანამდებობა დაამშვენოს თავისის მოქმედებით და არა იმასა სცდილობდეს, რომ მამასახლისობის სახელი ამშვენებდეს მას. ეს ასე ვახლოვთ, მაგრამ არ ვიცით მხოლოდ ის, რომ ველისინის მამასახლისი როდის მიხვდება ამ უბრალო მცნებას, როდის გამოიფხიზლებს.

გულ ახლით ურჩევთ, რომ დროა საზოგადოების ინტერესებსაც მიაქციოს ყურადღება, თორემ ჩვენი გაიძვერა ჩარჩ-ვაქრები ისეთაც შეპირებულს გლეხ-კაცობას, უფრო-რე ერთი რამდენადმე ჰხდინა სულს და ამისი არავის ერიდებიან, არავისი სცხენიანთ, თუმცა კი ამისთანა ვაჟბატონების რიდი და დარცხვენა ყველგან ცხადია, სადაც მართებული, და გამჭირაბი მოხელეა.

* * * ს. ზაზანი (იმერეთი). აბრეშუმის თესვის უგარგისობა. აქაურებისაგან დიდი ყურადღება მიქცეული აბრეშუმობაზე, მაგრამ, სამწუხაროთ, ზოგიერთი ვაჟბატონების წყალობით შრომა ლოდობაში გვიცვივა. საქმე იმაშია, რომ ვილატ ბერძენს დაურიგებია წამბდარი აბრეშუმის თესლი. ქიები ცახზე ასვლამდის ძალიან მაღიანათ მიირთმევენ ბეოლის ფოთლებს

და როდესაც მათგან სიტყვებს მოველოდით, მაშინ კი ვუღიმიო ვიწყდა ქიების დაყვირობები და ძირს ჩამოკვნიამ. რომელი ოჯახიც ხუთ-ექვსმეტჯამამდე მოლოდა, ერთი-ერთი ხანსაც ხალხი ძლივს შეაგროვავა. არც ვაქარი ბ-ძის გამოწერილ აბრეშუმის თესლს დაუყრია ხერი მისი მყიდველებისათვის, რადგანაც, რასაც მოელოდნენ იმის მესამედი პარკი არ გამოუხილავთ მეაბრეშუმეებს. ვისაც წერეთლის (მეაბრეშუმეთა პირველი ამხანაგობა იმერეთში, ს. კუხში) გამოწერილი აბრეშუმის თესლი ჰქონდა შეძენილი, ისინი კი ძლიერ კმაყოფილნი არიან პარკის მოსავლით.

ნუ თუ შეუძლებელია უაფარგისი აბრეშუმის თესლის გამოყიდვის ფრთების შეკვეცა?! პარკის ფასი აქ ყოველ დღე მატულობს. ჯერ იყო თერთმეტ მანათად, კულაშა და სამტრედიაში 12 მან ხონში გირვანქა შვიდ შაურათ ე. ი. ფუთი 14 მან. იყიდებო. ზოგიერთები ფიქრობენ, რომ პარკის ფასი კიდევ მოიმატებს და ნუ ავუჩქარდებით მის გაყიდვას. მაგრამ ნამდვილი კი ჯერ ძნელ გასაგებია აიწვეს თუ დაიწვეს პარკის ფასი.

— ამინდი აქეთ კარგია. ხანდახან მოისმის გრუხუნი და ცოტას გადმოწვიმს, დაალბობს მიწას და უცებ გადაიღებს.

— ზურას მოსავალი სიუხვეს გვიქადის, ამინდიც მისთვის სანატრელია.

— დაკარგულს უდგება. ერთსაც აქაურ მოსახლეს დაეკარგა (გადაღობა ჰყავდა გაშვებული) ორი წლის შესამჩნევი მოზვერი და თხოვს შესამჩნევი მოზვერი და თხოვს საზოგადოებისაგან დაკმაყოფილებას, მაგრამ ჯერ ვერაფერი საიმედო პასუხი ვერ მიიღო. თუ დაადგინეს უზღონ დაკარგულს და კარგულის ფასი, რათ არ მოიყვანებენ ამ შემთხვევაში სისრულეში და თუ ხუმრობა იყო ისიც უნდა ვიცოდეთ. მაგრამ როგორც ვატყობთ ამ საგანზე კარგი წესდების შემუშავება საჭირო. ასე იქნება თუ ისე სიტყვის საქმედ გადაქცევა კია საჭირო და!

— სწავლა-განათლების სურფალი. ქაგნელებს საკმარისად გადღიერებული აქვთ, რაც სჩანს იქიდან რომ ჟურნალ-გაზეთები, რომლებიც აქ მოსდით, უმეტესი წილის ხელში გაივლის ხოლმე სკოლებში ჯერ ახლაც საკმარისი მოსწავლეები და რამდენი დღესვე სცდილობს ბავშვისთვის ენკენის-თეში ადგილის მოპოვებას. იმედი გვაქვს ძლიერ მოკლე ხანში გადკეთდება აქაური სამინისტრო სკოლა ორ კლასიანთ, რაც ისე საჭიროა ჩვენთვის, როგორც „პური არსებითი“.

— წიგნი-საგაგ-სამკითხველთა საქმე იჩარბება, რადგანაც თანგვრძობლების რიცხვი თან-და-თამატულობს. — მადლობის გამოცხადება. ბატონო რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ ნება მიბოძოთ თქვენი გზით საშუალებით მაღლო გამოუცხადოთ კ. ტ. ქანჭალი-შვილს, რომელმაც თავის ხარჯით დაიწყო ქაგნის მომავალ წიგნთ-

სამკითხველოს ჟურნალი
 ბ. ქაჯაია

* * * აბაზა (სამეგრელო).
 ანანას წავაწადა. წრეწარდელ გარეუბნის აქურ მცხოვრებთათვის ანც და მინც ვერაფერი სიხარული მოაქვს. გამუდმებულმა უკლამა ამინდებმა, თითქო ჟინი ხარდეს ამ ქვეყნისაო, სულ ერთნათ დაუკარგა იმედი მუშაობის. აგერ რამოდენიმე დღეა უკლ წვიმს და შემოდგომას უფრო აგავს ეს თვე ვიდრე გაზაფხულს. აგსილი სიმინდის იმედი აღარაა და რაჩა, ახლო მდინარეებმა გააბარა და სულ ყველაფერი წაიქცა და ისედაც დაზარალებული ღობს, რომელიც არა ერთხელ იხსენებია, დიდი ზარალი მოეცის! აბრეშუმს ხომ სულ ბოლო უღო ამ წვიმებმა! ცივი ამინდის წყალობით წრეულის ძალიან იან შეიქნა აბრეშუმის მოსვლა, ეხლა პარკის კეთებას ძალზე უშეშაო ხელი ცუდმა დარბმა! წორედ სამწუხარო სურათს წარადგენს ამ მშრომელი ხალხის მომარება როგორც მანდილოსნისა აბრეშუმის მოუსავლობით, როცა ასეთი კარგი ფასი აქვს—არაფრა 35 კაპ. გაჭირვება დიდი საერთო იქნება.

ბან-დონ

* * * სოზი (სამეგრელო). სკოლის წარმატება. აქ არის ორკლასიანი ნორმალური სკოლა. ეს სკოლა თერთმეტი წელიწადია, აქ დააარსეს ხობის, ნოჯიხევის, აქმო და ქვემო სოფლის გლეხები. საუბედუროდ, ამ სკოლას წინააღმდეგობა არ უკეთესად მოუწოდებდა. მასწავლებლებს წელიწადში ერთ-სამჯერ გვიცვლიდნენ. ახალმა მასწავლებლებმა ახალ-ახალი ფორმები მოიტანეს და შევირდებენ უკეთეს დაფარვას. ახლა სკოლის დარბაზი იკითხეთ, რა მდგომარეობაში იყო! ფანჯრები სულ შემტვრა, ზევიდანა წვიმდა, ეზოს კარები სულ წაქცეული იყო და ხევიარიც დაიკარგა. მაგრამ მოგეცა ღმერთმა და ორი წელიწადია, რაც მთავრობამ დაგვინიშნა მასწავლებლად ვლადიმერ ჯგაგუა და ლაჭავა. ამ პატიოსანმა პირებმა ამ ხნის განმავლობაში სკოლა უკეთესად წამოაყენეს. სკოლის დარბაზი ახალი ყავრით გადახუკვლები შეუღებეს, ფანჯრები ჩასვეს, ეზო შემოაკრეს და აგ დარგეს მრავალ-გვარი ხეხილის მცენარეები. სკოლას დაუდგინეს ცალკე სამზარეულოც.

წარსულ წელში სწავლა ვინც დაასრულა, ბ-ნ გავუმ მშობლებს ზოგი გიმნაზიაში შეაყვანინა, ზოგი სემენარიაში და ზოგი სამოქალაქო სასწავლებელში. ბ-ნ მიხაილას ლოტბარობით შესდგა ამ წელში რუსული გალობის ხოლო, რომელიც სასიამოვნო მოსაგონებია. დიდ მადლობას უძღვნის მისი საზოგადოება ბ. ბ. გავუას, აქავას და საღმრთო სჯულის მასწავლებელს ნესტორ სასანიას, ადგან ესენი პირ-ნათლად ასრულებენ თავ-თავიანთ მოვალეობას და დიდი ქების ღირსნიც არიან მათის სიკეთისათვის.

სოლომონ ი.

* * * დ. სამბრალია. აქაურ ჩანჩბაცვების საქაული. ძალიან გამარავლდნენ სამტრედიისი ჩარჩბაცვები, რომლებიც პარკის ყიდვით საწყალ სოფლის გლეხებს აძრობენ ტყავს. ესენი მიდიან გლეხებთან სახლში და იქ ათ შაურად ურიგდებიან გირვ. პარკს, ხოლო როცა ამ გარიგებულ ფასად ჩამოუტანს გლეხი პარკს, ისინი 20—25 კაპ. მეტს არ აძლევენ. თუ ცოტა ხმა-მალა თქვა რამე, ბევრსაც მიაყოლებენ. ამ რამდენისამე დღის წინად ფუთი პარკი იყიდებოდა 12 მან. 50 კ., ახლა-კი ფუთი პარკის ფასი 9—10 მანეთზე ჩამოვიდა. ეს ასე მოხდა: ერთ მშვენიერ საღამოს სამტრედიის „ბურჟუა-კაპიტალისტებმა“ კრება მოახდინეს, სადაც მხოლოდ პარკის მყიდველი ჩარჩბები ბრძანდებოდნენ, და აქ გადაწყვიტეს მათ პარკის ფასის დაწვევა. აქ ჩამოსულნი იყვნენ სხვა ვაჭრებიც, რომლებიც 12—13 მ. აძლევდნენ ფუთ პარკში, მაგრამ მათ აღვილობრივი ვაჭრები მედიის ხრიკებით და ვეფხვის მძინვარებით დახვდნენ და თავიდან აიშორეს მათი მეტოქეობა.

აქ არ შეგვიძლიან არ მოვიხსენიოთ დიდ-დიდ მექარხნეების მოქმედება: კუხ-გუბის საბრეშუმო ამხანაგობის გამგეობამ წელს და შარშან საქმე ძალიან უკუღმა წაიყვანა. (წარსული წლის დივიდენდი პაიზე 1 მ. გამოაცხადა, მაგრამ ეს 1 მ. „ამხანაგობის“ წევრებს ჯერაც არ მიუღია!) აქვე უნდა გავიხსენოთ ბ. კ. თავართქილაძეც, რომელმაც ქარხნის და „ამხანაგობის“ („შუამავალი“) საქმეების ჩარხი სულ უკუღმა დაატრიალა. ასეთი მოქმედების წყალობით პარკის ბედ-იღბალი ისევ მთლად ჩარჩბების ხელში ჩავარდა. სხვათა შორის აქაური ჩარჩბაცვაც პარკის მყიდველები წონაშიც დიდ ხრიკებს ხმარობენ. სად ნახულა და გაგონილა სიმინდის სასწორზე პარკი იწონებოდეს?! მაგრამ ვინ არის პატრონი?

ვარლამ სტურუა

* * * იმერეთი. სოფლის მასწავლებელთა მდგომარეობა. ნეტა როდის მიექცევა ჯეროვანი ყურადღება სოფლის მასწავლებელთა გაჭირვებულ ნივთიერ მდგომარეობას? როდის დაუფასდება ღირსეულად მათი ღვაწლი?... ვინ არის მათი დამცველი?... იჩივლა, მაგალითად მასწავლებელმა მზრის უფროსთან, ექვსი თვის ჯამაგირი აუღლებელი მაქვს და მამასახლისი ყურადღებას არ მაქცევსო. მზრის უფროსი მოწერილობას უგზავნის ბოქაულს, უსათუოდ დააკმაყოფილე ესა და ეს მასწავლებელიო. ბოქაული გადააბრუნებს მოწერილობის ქაღალდს და მეორე გვერდზე დააწერს: მოგიწერ შენ მამასახლისო, დააკმაყოფილე მასწავლებელს და მომასხენე მეო... გავა ორი კვირა, სამი, თვეც, მასწავლებელი კიდევ უჯამაგიროდ რჩება. აახლებს საჩივარს, კიდევ მიწერ-მოწერა—საქმე კი არა სჩანს. ბოქაული და მამასახლისი თინზე დგანან, რატომ გაბედა „უჩიტელმა“. მამასახლისის მოწერილობა მოუვიდა, უკე თუ ხუთ დღეში არ დააკმაყოფილე მასწავლებელი, ნაობანში გაგზავნისო. №-მა ჩაიციან

და სთქვა: „ერთი თვეც გავა და ჩვენი „უჩიტელი“ ჯამაგირს ვერ ვიღირებო. მე კი ამ გვარი მუქარის ქაღალდებს შევამტკიცებო.“

* * * თიონეთი. უკმაყოფილო სტუდენტები. 7-ს ამ თვეს, პირველი საათის ნახევარზედ, ერწოს (თიონეთის მაზრა) ზოგიერთი სოფლებს ციხე მოგვლინა საშინელი, არა ჩვეულებრივი, უღმრთო სტუდენტები; რომელიც გავუწყვეტილი მოდიოდა მთელი ერთი მეოთხედი საათის განმავლობაში. უშიშრათ და შეუბოვრად ებრძოდა გათამამებულს ქირანახულს. არ უშინდებოდა არავის; იგი ყველას განურჩევლად დიდისა თუ პატარასი, მეტყველისა თუ პირუტყვისა მდგრად ებრძოდა, ჰსურდა რომ ძალა გამოეჩინა. გამოიჩინა კიდევ. მე თვითონ ვიყავი დამსწრე ამ გვარის ბუნების რისხვისა. სწორეთ იმ დროს, როდესაც გზად მივიდიოდი, უცებ ასტყდა საშინელი ქექა-მუხილი და ამ გვარ ბუნების გმინვა-კენესას ზედ დაერთო საშინელი სტუდენტები. იგი ანახდებულათ დაეშო დედა-მამისკენ განრისხებული და რაც-კი რამ დახვდა წინ თავისი ნიშან-კვალი დაატყო. საქონელი, რომელიც აქამდისინ გემრიელად შეექცეოდა ნორჩს ბალახს, ეხლა-კი უეცრად გაიფანტა, ძროხებს შეექნათ ბლავილი, კამეჩთ ყოყინი, თხათა კიკინი, ცხენთა ჭიხვინი და ღორთა ჭყვილი. ტყეში, აქა-იქ, ვივისი ძახილი-და იდგა და ამ ძახილს თან უერთდებოდა ხმა ვედრება-ლაღაღებისა ღვთისადმი, ხმა შებრალებებისა და შეწყნარებისა.

სტუდენტმა გადიოდა. გაუდგეი გზას და ჩემს თვალთ ხედვას წინ გადაეშალა საშინელი სურათი: უღმრთებელს სტუდენტს ერთი გოჭი აქ მოეკლა, ერთი ბოჩოლა იქ და დახრილს ფრინველთ ხომ სათუთავეი აღარა ჰქონდა. ხეები, ხომ, სულ ის იყო, მთლად გაშიშვლ-გატიტვლებულიყვნენ, თითქოს ზამთარი დამდგარო.

არ გაიარა სულ ხუთმა წაშმა, რომ ტყიდგან გამოიშალა ქ. თბილისიდან მომავალი ჯარის კაცთა გუნდი; კარგად, რომ დაგეთვალიერეინა იგი, ნახამდი, რომ მომეტებულ ნაწილს თავ-პირი მთლად ჩამტვრეული ჰქონდა.

ეს კიდევ არაფერი; გავიარე რამოდენიმე მანძილი და მივედი იმ ადგილას, საიდანაც იწყობოდა ნათესი მიწები. ღმერთმა ყველას აშოროს ის სანახავი, რაც მე იქა ვნახე: ნათესი ქირანახული, საცა კი სტუდენტს დაეკრა, მთლად განადგურებულიყო, ასე რომ მისი გამობრუნება იგ რეთვე შეუძლებელია, როგორც წყლის თავის თავად, აღმა აბრუნება.

მთლად დაისტუტვა ქირანახული სოფ. საყარაულოში, მედიას ხეზედ, თოლენჯის ხეზედ ნაწილ-ნაწილ და სვიმანიანთ ხეზედაც ავრეთვე.

რა უნდა ქნას ახლა საწყალმა გლეხმა? რასაკვირველია გულ-ხელ დაკრეფილმა უნდა იაროს და გამვლელ-გამომვლელს ამასლა შესჩიოდეს: „დავიღუბე და დავიქეცე“. ამის მეტს ვეღარას იტყვის საწყალი გლეხი წელს. ბედმა აქაც უმტყუნა საწყალს და რომ იტყვიან უბედურს კაცს ქვა აღმართში მოეწვია, სწორეთ ასე დაემართა მასაც.

ერწოში, სხვა არაფერი ღვთისაგან განაწინი, არა მოდის რა გარდა ხორბლეულობისა და ისიც მხოლოდ პური და ქერი. აი ეს არის მთელი სიმდიდრე აქაური გლეხისა და სხვაგან, მაგალითად კახეთში, თუ გლეხს ახარებს ხორბლეულობის მოსავალი, ამასთან ერთი ორად უფრო ღვინისა, ხოლო აქ კი მარტო ნათესზედ არიან დამყარებულნი.

ახლა წარმოიდგინე, მკითხველო, თუ რამდენად შესაძრწუნებელს მდგომარეობაშია ჩავარდნილი აქეთ მხარის გლეხი-კაცი მაშინ, როდესაც ერთად-ერთი სახსარი და ღონის ძიებაც მოესპო და „ტეტია სი“ არ იყოს, ამას და უნდა ამბობდეს გულ-ხელ დაკრეფილი და მტირალი:

„ყანა წამიხდა, რა ყანა, ავ თვალს არ ენახებოდა. თავ-თავს ქვეშ იზნიქებოდა, სიმძიმისაგან წვებოდა.“

ერწოელი

* * * ორივე სიტყვა რუსულ „ვოდოპადის“ გამო. ამას წინად გაზ. „ივერიაში“ ერთი კამათი გაიმართა. ეგ კამათი ჩვენის აზრით, არც მაგრე ინტერესს მოკლებულია; კამათის საგანი გახლავთ რუსული სიტყვა ВОДОПАД-ისათვის ქართული სახელ-წოდების შერჩევა. სხვისა რა მოგახსენოთ და ჩვენ კი გვგონია, რომ ამ კამათში ორ ნაირი სარგებლობა შემოგვძლენა: ჯერ ერთი სამუდამოდ განდევნა ქართულ ენიდან უპასპორტოდ შემოსული სიტყვა „წყალ-ვარდნილი“ ვითომ რუსული ВОДОПАД-ი და მეორე ერთხელ კიდევ გავითვალისწინა ჩვენი დაუდგეობა, რომელიც, სხვათა შორის, ჩვენის ქვეყნის სხვა და სხვა კუთხეში დარჩენილ ტერმინების შეუგროვლობაში გამოიხატა.

შეგროვილი რომ გვექონდეს ტერმინები მაშინ, როცა უცხო ენიდან რომელისამე ცნობის გადმოხატვა გვინდა ქართულად, უხეიროდ თარგმნას კი არ დაუწყებთ ამა თუ იმა სიტყვასა, არამედ ჩვენის ხალხის გონების საღაროდან მზა-მზარეულს ტერმინს ავიღებთ და ამ სახით, არც ოფლის წურვა დაგვექირდება და აღარც ის, ქუთას რომ ძალა დავატანოთ. სამაგიეროდ, ამ შენახულს ენერგიას სხვა რასმე უსაქიროეს მოვამართ. აი, თუნდა ВОДОПАД-ი, დაგვექირდა ქართულად ეს სიტყვა. არც აცივეს, არც აცხელეს—„წყალვარდნილად“ გადმოგვიჯახიერეს! მერე იმ ქვეყანაში, სადაც ბ-ნის „მეკვლე“-ის სამართლიანის ბრძანებისა არ იყოს (იხ. „ივ.“ № 62), ყოველ ნაბიჯზე შეხვდება კაცს ВОДОПАД-ი..

რაკი ერთი მადლიანი გამოჩნდა და განიზრახა „წყალვარდნილის“ უარყოფა, ხოლო მის მაგიერ ქართულ ტერმინის შემოღება, სხვებიც გამოჩნდნენ, რომელთაც დაუმტკიცეს საზოგადოებას, რომ ВОДОПАД-ს არამც თუ თავისი საკუთარი, ქართულს ნიადაგზე აღმოცენებული სახელი აქვს, არა-

მედ ერთის მაგიერ 6—7 სახელია ჰქვიანო. ამ ავტორების წყალობით გავიგეთ, რომ იმერეთში ВОДОПАД-ს მენხებენ წყალ-ვარდნილი (იხ. „ივ.“ № 34), მთიულეთში—წიწვილი და საჩქეფი („ივ.“ № 49 66), გურიაში—ჩაქუხა, ქართლ-კახეთში—ჩახრიალა, სამეგრელოში—ოფიც-ხოლოუ. ჩვენის მხრითაც დაუშვებთ ორს სახელს: თიანეთის მაზრაში ჰქვიან ჩხატი და აქარაში—ჩხერალი.

ამ სახით, რუსულს ВОДОПАД-ს ქართულად რვა ნაირ სახელს ეძახის ჩვენი ხალხი საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეში. ადვილად შეიძლება კიდევ ვრცავს რამე მაგნიცილოში, ან რაქაში.

ახლა საქმე ის გახლავთ, რომელს სახელს უნდა მიეცეს უპირატესობა? კამათი ამ კითხვამ გამოიწვია. ვინცა ბრძანა, რუსულს „ვოდოპადს“ ქართულად „მენხერი“ ჰქვიანო, საბუთად ამას ასახელებდა, რომ იმერეთში ამ სახელს ეძახიან და მაშასადამე, უკლამ ეს უნდა დაეუძახოთ წყალ-ვარდნილის მაგიერად. მეორე ამბობდა, „ჩაქუხა“ დაეუძახოთ, რადგან ამას ამბობენ გურიაშიო. მესამე გვიჩვენდა „საჩქეფი“ ყველასა სჯობიანო. ამ კილოზე გაგრძელდა ლაპარაკი და არც ვიციოთ, სანამდე ვილაპარაკებთ. ბოლოს, ბ-ნი „ქუთაისელი“ (იხ. „ივ.“ № 67), ბრძანებს, ყველა ეს სიტყვები პროვინციალიზმებია, პროვინციში ხმარობენ და ამიტომ მათს მაგიერ „ჩაქუხი“ დაეუძახეთ „ვოდოპადსაო“. რატომ? იქნება გგონიათ, რომ იმ მოსაზრებით უნდა შემოვიღოთ ეს სიტყვა, რომ ამას უმეტესი წილი საქართველოს ხმარობდეს? არა. მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩუბინაშვილს ასე აქვს ВОДОПАД-ი თარგმნილიო.

ამ მოსაზრებას, ყოველად შეუძლებელია, კაცა დაეთანხმოს. ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ დ. ჩუბინაშვილი დანამდვილებით არ ამბობს „ვოდოპადს“ ჩაქუხი ჰქვიან თუ არა. რადგან იმავე წიგნში იგივე ჩუბინაშვილი „პროვინცი“ „ჩაქუხის“ ეძახის. მეორედ იმიტომ, რომ ამ სტრიქონების დამწერს ქართლსა, გურიასა, აქარასა, მთიულეთში განგებ უკითხავს მკვიდრთათვის „ვოდოპადის“ სახელი და გაუგონია: „ჩაქუხა“ (გურია), „ჩახრიალა“ (ქართლი), „ჩხერალი“ (აქარა), „ჩხატი“ (თიანეთის მაზრა), ხოლო ჩაქუხი არავისაგან არსად გავიგონია. თუ ეს სიტყვა გავიგონია, მხოლოდ порог-ის აღსანიშნავად. მაშასადამე, „ხმა ღვთისა და ხმა ერისა“.

აქ ლაპარაკი მეტია იმის შესახებ, თუ რომელი სახელი სჯობია. ზემორე ჩამოთვლილს 8 სახელს ყველასა ხმარობს ჩვენს ქვეყანაში ჩვენი ხალხი, ყველა კანონიერია. რა ვუყოთ, რომ მადლიდან გადმოვდენილის წყალის ხმა ერთგან ჩხრიალად მოესმათ, მეორეგან ქუხილის ხმად, მესამეგან ფიცხელის ადამიანის მოქმედებას დაამსგავსეს ბუნების ეგეთი მოვლენა?

ჩემის აზრით, უპირატესობა უნდა მიეცეს ისეთს სიტყვას, რომელსაც ა) ჩვენის ხალხის უმეტესი ნაწილი ხმარობს და ბ) უკვე შემოსულია მწერლობაში და ასე

მედ ერთის მაგიერ 6—7 სახელია ჰქვიანო. ამ ავტორების წყალობით გავიგეთ, რომ იმერეთში ВОДОПАД-ს მენხებენ წყალ-ვარდნილი (იხ. „ივ.“ № 34), მთიულეთში—წიწვილი და საჩქეფი („ივ.“ № 49 66), გურიაში—ჩაქუხა, ქართლ-კახეთში—ჩახრიალა, სამეგრელოში—ოფიც-ხოლოუ. ჩვენის მხრითაც დაუშვებთ ორს სახელს: თიანეთის მაზრაში ჰქვიან ჩხატი და აქარაში—ჩხერალი.

ამ სახით, რუსულს ВОДОПАД-ს ქართულად რვა ნაირ სახელს ეძახის ჩვენი ხალხი საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეში. ადვილად შეიძლება კიდევ ვრცავს რამე მაგნიცილოში, ან რაქაში.

ახლა საქმე ის გახლავთ, რომელს სახელს უნდა მიეცეს უპირატესობა? კამათი ამ კითხვამ გამოიწვია. ვინცა ბრძანა, რუსულს „ვოდოპადს“ ქართულად „მენხერი“ ჰქვიანო, საბუთად ამას ასახელებდა, რომ იმერეთში ამ სახელს ეძახიან და მაშასადამე, უკლამ ეს უნდა დაეუძახოთ წყალ-ვარდნილის მაგიერად. მეორე ამბობდა, „ჩაქუხა“ დაეუძახოთ, რადგან ამას ამბობენ გურიაშიო. მესამე გვიჩვენდა „საჩქეფი“ ყველასა სჯობიანო. ამ კილოზე გაგრძელდა ლაპარაკი და არც ვიციოთ, სანამდე ვილაპარაკებთ. ბოლოს, ბ-ნი „ქუთაისელი“ (იხ. „ივ.“ № 67), ბრძანებს, ყველა ეს სიტყვები პროვინციალიზმებია, პროვინციში ხმარობენ და ამიტომ მათს მაგიერ „ჩაქუხი“ დაეუძახეთ „ვოდოპადსაო“. რატომ? იქნება გგონიათ, რომ იმ მოსაზრებით უნდა შემოვიღოთ ეს სიტყვა, რომ ამას უმეტესი წილი საქართველოს ხმარობდეს? არა. მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩუბინაშვილს ასე აქვს ВОДОПАД-ი თარგმნილიო.

ამ მოსაზრებას, ყოველად შეუძლებელია, კაცა დაეთანხმოს. ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ დ. ჩუბინაშვილი დანამდვილებით არ ამბობს „ვოდოპადს“ ჩაქუხი ჰქვიან თუ არა. რადგან იმავე წიგნში იგივე ჩუბინაშვილი „პროვინცი“ „ჩაქუხის“ ეძახის. მეორედ იმიტომ, რომ ამ სტრიქონების დამწერს ქართლსა, გურიასა, აქარასა, მთიულეთში განგებ უკითხავს მკვიდრთათვის „ვოდოპადის“ სახელი და გაუგონია: „ჩაქუხა“ (გურია), „ჩახრიალა“ (ქართლი), „ჩხერალი“ (აქარა), „ჩხატი“ (თიანეთის მაზრა), ხოლო ჩაქუხი არავისაგან არსად გავიგონია. თუ ეს სიტყვა გავიგონია, მხოლოდ порог-ის აღსანიშნავად. მაშასადამე, „ხმა ღვთისა და ხმა ერისა“.

აქ ლაპარაკი მეტია იმის შესახებ, თუ რომელი სახელი სჯობია. ზემორე ჩამოთვლილს 8 სახელს ყველასა ხმარობს ჩვენს ქვეყანაში ჩვენი ხალხი, ყველა კანონიერია. რა ვუყოთ, რომ მადლიდან გადმოვდენილის წყალის ხმა ერთგან ჩხრიალად მოესმათ, მეორეგან ქუხილის ხმად, მესამეგან ფიცხელის ადამიანის მოქმედებას დაამსგავსეს ბუნების ეგეთი მოვლენა?

ჩემის აზრით, უპირატესობა უნდა მიეცეს ისეთს სიტყვას, რომელსაც ა) ჩვენის ხალხის უმეტესი ნაწილი ხმარობს და ბ) უკვე შემოსულია მწერლობაში და ასე

მედ ერთის მაგიერ 6—7 სახელია ჰქვიანო. ამ ავტორების წყალობით გავიგეთ, რომ იმერეთში ВОДОПАД-ს მენხებენ წყალ-ვარდნილი (იხ. „ივ.“ № 34), მთიულეთში—წიწვილი და საჩქეფი („ივ.“ № 49 66), გურიაში—ჩაქუხა, ქართლ-კახეთში—ჩახრიალა, სამეგრელოში—ოფიც-ხოლოუ. ჩვენის მხრითაც დაუშვებთ ორს სახელს: თიანეთის მაზრაში ჰქვიან ჩხატი და აქარაში—ჩხერალი.

ამ სახით, რუსულს ВОДОПАД-ს ქართულად რვა ნაირ სახელს ეძახის ჩვენი ხალხი საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეში. ადვილად შეიძლება კიდევ ვრცავს რამე მაგნიცილოში, ან რაქაში.

ახლა საქმე ის გახლავთ, რომელს სახელს უნდა მიეცეს უპირატესობა? კამათი ამ კითხვამ გამოიწვია. ვინცა ბრძანა, რუსულს „ვოდოპადს“ ქართულად „მენხერი“ ჰქვიანო, საბუთად ამას ასახელებდა, რომ იმერეთში ამ სახელს ეძახიან და მაშასადამე, უკლამ ეს უნდა დაეუძახოთ წყალ-ვარდნილის მაგიერად. მეორე ამბობდა, „ჩაქუხა“ დაეუძახოთ, რადგან ამას ამბობენ გურიაშიო. მესამე გვიჩვენდა „საჩქეფი“ ყველასა სჯობიანო. ამ კილოზე გაგრძელდა ლაპარაკი და არც ვიციოთ, სანამდე ვილაპარაკებთ. ბოლოს, ბ-ნი „ქუთაისელი“ (იხ. „ივ.“ № 67), ბრძანებს, ყველა ეს სიტყვები პროვინციალიზმებია, პროვინციში ხმარობენ და ამიტომ მათს მაგიერ „ჩაქუხი“ დაეუძახეთ „ვოდოპადსაო“. რატომ? იქნება გგონიათ, რომ იმ მოსაზრებით უნდა შემოვიღოთ ეს სიტყვა, რომ ამას უმეტესი წილი საქართველოს ხმარობდეს? არა. მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩუბინაშვილს ასე აქვს ВОДОПАД-ი თარგმნილიო.

ამ მოსაზრებას, ყოველად შეუძლებელია, კაცა დაეთანხმოს. ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ დ. ჩუბინაშვილი დანამდვილებით არ ამბობს „ვოდოპადს“ ჩაქუხი ჰქვიან თუ არა. რადგან იმავე წიგნში იგივე ჩუბინაშვილი „პროვინცი“ „ჩაქუხის“ ეძახის. მეორედ იმიტომ, რომ ამ სტრიქონების დამწერს ქართლსა, გურიასა, აქარასა, მთიულეთში განგებ უკითხავს მკვიდრთათვის „ვოდოპადის“ სახელი და გაუგონია: „ჩაქუხა“ (გურია), „ჩახრიალა“ (ქართლი), „ჩხერალი“ (აქარა), „ჩხატი“ (თიანეთის მაზრა), ხოლო ჩაქუხი არავისაგან არსად გავიგონია. თუ ეს სიტყვა გავიგონია, მხოლოდ порог-ის აღსანიშნავად. მაშასადამე, „ხმა ღვთისა და ხმა ერისა“.

აქ ლაპარაკი მეტია იმის შესახებ, თუ რომელი სახელი სჯობია. ზემორე ჩამოთვლილს 8 სახელს ყველასა ხმარობს ჩვენს ქვეყანაში ჩვენი ხალხი, ყველა კანონიერია. რა ვუყოთ, რომ მადლიდან გადმოვდენილის წყალის ხმა ერთგან ჩხრიალად მოესმათ, მეორეგან ქუხილის ხმად, მესამეგან ფიცხელის ადამიანის მოქმედებას დაამსგავსეს ბუნების ეგეთი მოვლენა?

ჩემის აზრით, უპირატესობა უნდა მიეცეს ისეთს სიტყვას, რომელსაც ა) ჩვენის ხალხის უმეტესი ნაწილი ხმარობს და ბ) უკვე შემოსულია მწერლობაში და ასე

მედ ერთის მაგიერ 6—7 სახელია ჰქვიანო. ამ ავტორების წყალობით გავიგეთ, რომ იმერეთში ВОДОПАД-ს მენხებენ წყალ-ვარდნილი (იხ. „ივ.“ № 34), მთიულეთში—წიწვილი და საჩქეფი („ივ.“ № 49 66), გურიაში—ჩაქუხა, ქართლ-კახეთში—ჩახრიალა, სამეგრელოში—ოფიც-ხოლოუ. ჩვენის მხრითაც დაუშვებთ ორს სახელს: თიანეთის მაზრაში ჰქვიან ჩხატი და აქარაში—ჩხერალი.

ამ სახით, რუსულს ВОДОПАД-ს ქართულად რვა ნაირ სახელს ეძახის ჩვენი ხალხი საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეში. ადვილად შეიძლება კიდევ ვრცავს რამე მაგნიცილოში, ან რაქაში.

ახლა საქმე ის გახლავთ, რომელს სახელს უნდა მიეცეს უპირატესობა? კამათი ამ კითხვამ გამოიწვია. ვინცა ბრძანა, რუსულს „ვოდოპადს“ ქართულად „მენხერი“ ჰქვიანო, საბუთად ამას ასახელებდა, რომ იმერეთში ამ სახელს ეძახიან და მაშასადამე, უკლამ ეს უნდა დაეუძახოთ წყალ-ვარდნილის მაგიერად. მეორე ამბობდა, „ჩაქუხა“ დაეუძახოთ, რადგან ამას ამბობენ გურიაშიო. მესამე გვიჩვენდა „საჩქეფი“ ყველასა სჯობიანო. ამ კილოზე გაგრძელდა ლაპარაკი და არც ვიციოთ, სანამდე ვილაპარაკებთ. ბოლოს, ბ-ნი „ქუთაისელი“ (იხ. „ივ.“ № 67), ბრძანებს, ყველა ეს სიტყვები პროვინციალიზმებია, პროვინციში ხმარობენ და ამიტომ მათს მაგიერ „ჩაქუხი“ დაეუძახეთ „ვოდოპადსაო“. რატომ? იქნება გგონიათ, რომ იმ მოსაზრებით უნდა შემოვიღოთ ეს სიტყვა, რომ ამას უმეტესი წილი საქართველოს ხმარობდეს? არა. მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩუბინაშვილს ასე აქვს ВОДОПАД-ი თარგმნილიო.

ამ მოსაზრებას, ყოველად შეუძლებელია, კაცა დაეთანხმოს. ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ დ. ჩუბინაშვილი დანამდვილებით არ ამბობს „ვოდოპადს“ ჩაქუხი ჰქვიან თუ არა. რადგან იმავე წიგნში იგივე ჩუბინაშვილი „პროვინცი“ „ჩაქუხის“ ეძახის. მეორედ იმიტომ, რომ ამ სტრიქონების დამწერს ქართლსა, გურიასა, აქარასა, მთიულეთში განგებ უკითხავს მკვიდრთათვის „ვოდოპადის“ სახელი და გაუგონია: „ჩაქუხა“ (გურია), „ჩახრიალა“ (ქართლი), „ჩხერალი“ (აქარა), „ჩხატი“ (თიანეთის მაზრა), ხოლო ჩაქუხი არავისაგან არსად გავიგონია. თუ ეს სიტყვა გავიგონია, მხოლოდ порог-ის აღსანიშნავად. მაშასადამე, „ხმა ღვთისა და ხმა ერისა“.

აქ ლაპარაკი მეტია იმის შესახებ, თუ რომელი სახელი სჯობია. ზემორე ჩამოთვლილს 8 სახელს ყველასა ხმარობს ჩვენს ქვეყანაში ჩვენი ხალხი, ყველა კანონიერია. რა ვუყოთ, რომ მადლიდან გადმოვდენილის წყალის ხმა ერთგან ჩხრიალად მოესმათ, მეორეგან ქუხილის ხმად, მესამეგან ფიცხელის ადამიანის მოქმედებას დაამსგავსეს ბუნების ეგეთი მოვლენა?

ჩემის აზრით, უპირატესობა უნდა მიეცეს ისეთს სიტყვას, რომელსაც ა) ჩვენის ხალხის უმეტესი ნაწილი ხმარობს და ბ) უკვე შემოსულია მწერლობაში და ასე

თუ ისე მოქალაქეობა დაუსაკუთრებია, ასეთი სიტყვა ვახლავსო ჩაბრიალა. ამ სიტყვას, ჯერ ერთი, ხმარობს მთელი კართლ-კახეთი, ანუ სიღნაღისა, თელავისა, გორისა, დუშეთისა და ტფილისის მახრები. მეორეც ეს სიტყვა ნახმარია და დაკანონებულია ისეთს წიგნში, რომელიც ანბანთან ერთად ყოველმა ქართველმა მოსწავლელმა უნდა ისწავლოს. მე მოგახსენებთ „დედა-ენის“ შესახებ. რაღა ჩობახურსა, მეჩხერსა, თუ კიდევ ჩაქუხას გამოვუდგეთ, როცა უკვე შემოღებულია ნამდვილი ქართული სიტყვა მახინჯისა და არა ქართულის წყალ-ვარდნილის მაგიერ? მით უმეტეს, რომ „ჩაქუხას“ მარტო გურიაში გაიგონებთ, ისიც მხოლოდ ერთს ნაწილში, „საჩქეფსაც“ აგრეთვე დაბევრი სხ. რაიცა შეეხება რუსულს ПОРОГ-ს ამას, თანახმად იაკ. გოგეშვილის ბრძანებისა, „ჩაჩქერზე“ უკეთესს და შესაბამის სახელს ვერ შეურჩევთ. აქვე უნდა შევნიშნოთ „ივ.“ № 2 ლ.ში დაბეჭდილის წიგნის ავტორს, რომელიც გვეუბნება, რომ ჩაჩქარი რუსულად каскадь არისო, ეს სიტყვა (cascade) რუსული არ არის, ფრანგულია, წამომდგარია იტალიურ cascata და ლათინურ cadere-დან, რომელიც ნიშნავს ჩვენებურს, ქართულს ჩაბრიალას.

ახალი სამინისტროს შედგენა. პეტრალი უმკველია იქნება სამინარო საქმეთა მინისტრად და თავმჯდომარედ, ფრეინინე საგარეო საქმეთა მინისტრი, კავენი-კი სამხედრო მინისტრი, დელობრი, ფინანსთა მინისტრი, დიუბუი განათლების მინისტრი, დელკასე მეზღვაურთა მინისტრი, სარიენი იუსტიციის მინისტრი, ჟონარი ახალ-შენთა მინისტრი, ლეიგი საზოგადო საქმეთა მინისტრი და ვიქე მურწერობის მინისტრი. **მადრიდი.** სანტ-იაგოს გუბერნატორის დეპუტა: გუშინ ამერიკის გემები დასავლეთ მხრისაკენ გაემგზავრნენ, თუმცა ოცამდე გემი სანტ-იაგოს წინა სდგას. ეს გარემოება გვაფიქრებს, რომ ამერიკელები ხმელეთზე გადმოვლენ გვონტანამოსა და ბატიკვერთან. **ნიუ-იორკი.** შევეტრის ჯარი სანტ-იაგოს მახლობლად უკვე ხმელეთზე გადადის, რასაც შეველის ზარბაზნები გემებიდან. გარსიამ აუწყა სამხსონს, რომ პანლო მძლავრის ჯარით მოემურება სანტ-იაგოს მოსაშველელად.

ბანსკალებანი

ცნობილი ფაბრიკების

როლილინი
პიანინო
ფის-გარმონიები, სკრამპები, გიტარები, ჯუფიტები, ჯარანტები, ხორები, სიმები და სხვ. და სხვ.

ყოველ ამ სამუსიკო იარაღის შექმნა შეიძლება ფასის წვრილ-წვრილად გადახდით.

ახალი პრესკურანტები მუქთად იგზავნება.

კავკასიის ცენტრალა საწყობი სამუსიკო იარაღებისა

ბ. მ. მირიმანიანის
Музыкальное депо
Б. М. Мириманиана
Тифლის, Дворцов. ул. (54—81)

ქართველთა ამხანაგობის გამოცემისა

ისეილება საკუთარ კიოსკში, ქაშეთის ეზო (კლესიის პირდაპირ, ბაღის კენჭულ თხ ლუბინი ა. ვახუგის (ოხნებარძის) ავტორის სრით და იგივე მე-IV ტომში მუქმხიერს ქადაღ-სეუდა მუქმხიერსეუდა უდათ

(ო ზ ო)	2—50
თსულებანი ი. დავითაშვიდი-ს სურათით, პოეტოფით და ოქსიმილითა	—80
იგივე რა უდათ	1—25
დაიკება და აღზრდა ურკელე აიტახიშვილისა ლეკუნდა-შეკა ბახანსი.	—25
საღხური ზღაპრები I ნაწილი	—30
იგივე ვარგს ქადაღზე მუქ-ნიური უდათ	2—50
იგივე ტომი III	1—
იგივე ტომი IV, იზა, ორი წიგნი	1—60
იგივე ვარგს ქადაღზე მუქ-ნიური უდათ	3—
ჩანგი	1—
სოფელ სსკუნწყულა, დ. მახს-სეუსა	0—20
თსულებანი აკისა, ტომი I	1—
იგივე ვარგს ქადაღზე მუქ-ნიური უდათ	2—50
იგივე ტომი II	1—
იგივე ვარგს ქადაღ მუქ-ნიური უდათ	2—50
არაკები, სბა ორბუღიანის, ბაშუბესისთვის	—57
სიბრძნე-სიარული, მისივე	—57
იგივე ვარგს ქადაღზე	1—50
სამზარეულო ქართული ევრო-პიული საჭმელებისა	1—50
თსულებანი რ. ურისთავის, ტომი I, სურათით	1—
იგივე-არაჩი, მისივე	—20
ღვინის დაყენება, პრატეხორის ვ. ჰეტრიაშვილისა	2—50
ადა-მაჭმად-ხანის შემოსვლა ქ. ტფილისში თ. ა. ვახ.-ძე ჯამაგურაინ-არბუღიანისა	—25
საქართველო და მისი ისტორიული წარსული დრო, ვ. შატტისა	—40
მეფე დავით აღმაშენებელი და მისი დრო, ისტორიული მონაცემთა ნ. ურბნელისა	—50
ივენგო, რომანი ვალტერ სკოტისა	—1
ცეცხლითა და მახვილითა, რომანი გ. სენეკეისის,	1—50
დასტურ-ღამა თსულებანი ნიკოლოზ დადიანისა	—52
გაბრიელ ეპისკოპოსი იმერეთისა, სურათით	—30
სიბრძნე ბაღავარისა	—30
(100—85)	

ეფედრა
[კუსმიჩის ბალახი]

მსურველთ ვეზენება ახალი ამ წლის მისში მოკრეფილი, უმაღლესის ხარისხისა, რჩეული და ყვავილიანი გირვანქა 5 მან., 1/2 გირვანქა 2 მან., 50 კაპ. ხოლო პირველი ხარისხისა გირვანქა 3 მ., 1/2 გირვანქა 1 მ. 50 კაპ. (ეგ ფასი გაუზზვენელად არის) გამოწერა შეიძლება ფას-დაღებითაც.

ადრესი: უმთავრესი საწყობი ეფედრისა გრიგორი ეფიმის ძე ეფრემოვა, ქალაქ ბუზულუკში, სამარის გუბერნიისში.

ამ ფარმას აქვს მრავალი მადლობის წერილები ეფედრის ვარგს თვისებისა და დირსეისზე.

ЭФЕДРА
(трава кузмича)
Главный склад эфедры Григория Ефимовича Ефремова, г. Бузулукъ, Самарской губернии. (30—4)

ახლად გახსნილი

ს ტ ა მ ე ტ

„ცნობის ფურცლისა“

ტფილისი, სსსხდის ქ., სთავად-ზნაურთა ქარავანში №№ 119 120 და 121

საბრძნე ყოველსურით სავე და გოწყობილია

ყოველგვარი საქმე სრულდება სწრაფად. სუფ და ათფად-სტამბა ასრულებს აგრეთვე პროვინციის მცხოვრებთა შეკვეთას, მსურველნი მიჰმართავენ სტამბას, რომელიც კისრულობს ხელ-ნაწერებს, აწყობას, დაბეჭდვას, ქალაღდის ყიდვას, კორექტურას, ენის შესწორებას, საცენზუროდან ნება-რთვის აღებას და სხ.

შბეჭდავს საფიზიკო ბარათებს სხვა-და-სხვა გვარ ქალაღდზე ვაქების და ქალღებისთვის ათფად და შნოაინად.

ВОВНОВЬ ОТКРЫТОЙ
ТИПОГРАФИИ
„Цнобисъ Пурцели“
В. Л. ГУНІА
Тифлисъ, Дворц. ул., д. Грузинскаго Дворянства.
Исполняются всевозможные заказы на всѣхъ Туземныхъ и Европейскихъ языкахъ
Дешевизна, изящество и быстрота исполненія

ურბენი **L'urbain**

საზოგადოება, რომელიც აზღვევს თანხებს, მზითვებს, შემოსავლებს და სხვა. შეღავათიანის პირობებით ავადმყოფობისა თუ შეუძლებლობის დროსათვის.

დაზღვეული მონაწილეობა ეძლევათ მოკვებაში დაზღვევის პირველ წლიდანვე.

კონტორა ამიერ-კავკასიისა, ამიერ-კასპიისა, თურქესტანისა და ბუხარის მხრისათვის იმყოფება **ბზილისში**, მიხეილის ქუჩა № 9, ბზვის სხდო. ტელეფონი № 543.

მთავარი რწმუნებული ბაგატ გენასიმეს ძე ტერ-მათეუზოვი ინსპექტორი ნიკოლოზ გენასიმეს ძე ტერ-მათეუზოვი ცნობანი და ბარათები ყველას მიეცემა ავანტებისაგან მთელს რუსეთის იმპერიის ქალაქებში.

Контора страховаго общ. „УРБЭНЪ“
Тифлисъ, Михайловская № 9, д. Попова. Телефонъ № 543 (50—6)

Годъ П. На 1898 годъ продолжается подписка на иллюстрированное ежемѣсячное изданіе Годъ

НОВЫЙ ЖУРНАЛЬ

ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
ИСКУССТВА и НАУКИ

Болѣ 1.500 иллюстрацій на лучшей бумагѣ

Въ ближайшихъ книгахъ будутъ напечатаны, сверхъ того переводы неизданныхъ на русскомъ яз. сочиненій: ЖАНА ПОЛЯ РИХТЕРА, А. ТРОЛОПА (Романы ОЧЕРКИ ГЮИ ДЕ МОПАСАНА, ИЗБРАННЫЯ ПРОИЗВЕДЕННЫЯ СТЕНДАЛЯ, НОРМАНЫ ВЪ ВИЗАНТИИ (Историч. романъ) Повѣсти и разсказы новѣйшихъ французскихъ новеллистовъ англійскихъ, американскихъ и польскихъ юмористовъ, художественная историко-литературная монографія

„женщина въ искусствѣ“ (болѣз 300 гравюръ).

Парвая книга «Новаго журнала Иностранной Литературы» печатается вторымъ изданіемъ.

Подписная цѣна на 1898 Г.:

Годовая (съ 1-го января 1898 г.)	4 Р.,	съ доставкой и пересылкой	5 Р.,
Безъ доставки	3 Р.,	и пересылкой	3 Р.,
Полугодовая	2 Р., 50 К.,	съ доставкой и пересылкой	3 Р.,

годовые подписчики на 1898 годъ безплатно получаютъ начало романа Э. ЗОЛА «ПАРИЖЪ».

Для г. г. служащихъ въ правительственныхъ и общественныхъ учрежденіяхъ допускается разсрочка за поручительствомъ ихъ казначеевъ.

Подписка принимается ВЪ РЕДАКЦІИ «НОВАГО ЖУРНАЛА ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ»—С.-Петербургъ Конногвардейскій бульваръ, 13 въ книжномъ магазинѣ «Новаго Времени» (Невскій, 38). ВЪ МОСКВѢ—въ конторѣ Н. Печковской (Петровскія линіи), гдѣ для московскихъ подписчиковъ допускается разсрочка, а также принимается только годовая подписка безъ доставки въ Москвѣ—Ц. 4 Р. 50 К. Иногородніе и подписчики въ разсрочку благоволятъ адресоваться въ редакцію «НОВАГО ЖУРНАЛА ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» (С.-Петербургъ, Конногвардейскій бульваръ 13) (12—8) Редакторъ-издатель **Ө. И. БУЛГАКОВЪ.**

დეპეშები

(რუსეთის დეპეშთა სააგენტოსაგან).

12 ივნისი.

პარიზი. პეტრალია იკისრა